Lietas Nr. C10086914
Lietas arhīva Nr. C-0309-15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Bauskā, 2015.gada 09.februārī

Bauskas rajona tiesa
tiesnese I.Andžāne,
ar sekretāri N.Zaharovu
piedaloties atbildētāja pārstāvei /pers.M/

2015.gada 29.janvārī izskatījusi atklātā tiesas sēdē Bauskā, Zaļā ielā 12, civillietu **/pers. D/** maza apmēra prasībā pret **/pers. E/** par uzturlīdzekļu piedziņu,

k o n s t a t ē j a:

2014.gada 06.oktobrī tiesā saņemta /pers. D/ maza apmēra prasība pret /pers. E/ par uzturlīdzekļu piedziņu 2014.gada 11.martā dzimušā /pers. F/ uzturam. Prasītāja norādījusi, ka tēvs neiesaistās bērna aprūpē. Lūgusi piedzīt no atbildētāja uzturlīdzekļus minimālo uzturlīdzekļu apmērā dēla uzturam. Prasība pamatota uz Civillikuma *(turpmāk tekstā - CL)* 179.pantu. Prasītāja nav lūgusi iztiesāšanu tiesas sēdē.

Civilprocesa likuma *(turpmāk tekstā - CPL)* 56.panta piektajā daļā noteikts, ka *tiesas dokumentus fiziskai personai piegādā pēc tās deklarētās dzīvesvietas adreses, bet gadījumos, kad deklarācijā norādīta papildu adrese, - pēc papildu adreses, ja vien fiziskā persona tiesai nav norādījusi savu adresi, pēc kuras veicama saziņa ar tiesu. Fiziskajai personai ir pienākums būt sasniedzamai tās deklarētajā dzīvesvietas adresē, deklarācijā norādītajā papildu adresē vai šīs personas norādītajā adresē saziņai ar tiesu*.

Atbildētājam par lietas ierosināšanu paziņots uz atbildētāja deklarētās dzīves vietas un prasības pieteikumā norādīto papildus adresi, nosūtot prasības pieteikumu, izskaidrojot procesuālās tiesības un pienākumus (12.lietas lapa).

Par lietas izskatīšanas datumu rakstveida procesā pusēm paziņots 2014.gada 26.novembrī.

Atbildētājs/pers. E/ 2014.gada 27.novembrī sniedzis paskaidrojumu par iesniegto prasību, norādījis, ka prasību par uzturlīdzekļu piedziņu neatzīst, jo prasītāja viņu maldinājusi, ka ir /pers. F/ tēvs, līdz ar to prasība ir noraidāma. Izteicis lūgumu, lai notiktu uzklausīšana tiesas sēdē (25.-27.lietas lapas).

CPL 250^{26}.pantā noteikts, ka *tiesa lietu iztiesā tiesas sēdē prasības tiesvedības kārtībā, ja to lūdz kāda no pusēm vai ja tiesa uzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē.*

Ar tiesneses 2014.gada 18.decembra lēmumu mainīts procesa veids no rakstveida procesa uz mutvārdu procesu.

Prasītāja/pers. D/ uz tiesas sēdi nebija ieradusies. Telefoniski informējusi, ka uz tiesas sēdi ierasties nevar, jo ir slims bērns, lūgusi lietu skatīt bez prasītājas klātbūtnes, norādījusi, ka prasību uztur.

Atbildētāja/pers. E/ pārstāve /pers.M/ tiesas sēdē prasību neatzina, paskaidroja, ka /pers. E/ apstrīd, ka ir prasītājas dēla /pers. F/ tēvs. Ir celta prasība par paternitātes atzīšanas apstrīdēšanu, lietas izskatīšana tiesas sēdē vēl nav noteikta. Atbildētājs ir lūdzis apvienot abas civillietas vai apturēt tiesvedību lietā par uzturlīdzekļu piedziņu, kamēr netiks izskatīta civillieta par paternitātes atzīšanas apstrīdēšanu.

Noklausījusies atbildētāja pārstāves paskaidrojumus, pārbaudījusi un novērtējusi rakstveida pierādījumus, tiesa atzina sekojošo.

2014.gada 11.martā dzimis /pers. F/, dzimšanas apliecībā kā tēvs norādīts /pers. E/, māte /pers. D/ (5.lietas lapa).

Tiesa atzina, ka pret atbildētāju prasītājai ir prasījuma tiesības par uzturlīdzekļu piedziņu bērna /pers. F/ uzturam.

Atbildētājs uzskata, ka nav bērna bioloģiskais tēvs un ir iesniedzis tiesā prasību par paternitātes atzīšanas apstrīdēšanu.

No tiesu informācijas sistēmas redzams, ka Bauskas rajona tiesas tiesvedībā atrodas civillieta /pers. E/ prasībā pret /pers. D/ par paternitātes atzīšanas apstrīdēšanu, lietā nav pieņemts nolēmums.

Tiesa noraida atbildētāja lūgumus par tiesvedības apturēšanu un par civillietu apvienošanu vienā tiesvedībā.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 6.panta pirmajā daļā noteikts, ka *tiesiskajās attiecībās, kas skar bērnu, bērna tiesības un intereses ir prioritāras.*

Tiesa atzina, ka bērna intereses saņemt uzturlīdzekļus ir prioritāras pret atbildētāja interesēm apstrīdēt paternitātes atzīšanas faktu. Tiesai nav pamata apturēt tiesvedību lietā par uzturlīdzekļu piedziņu no personas, kura bērna dzimšanas reģistrā ir norādīta kā bērna tēvs. Primāri, nodrošinot bērna interešu aizsardzību, nav pamats apvienot vienā tiesvedībā prasītājas prasību par uzturlīdzekļu piedziņu un atbildētāja prasību par paternitātes atzīšanas apstrīdēšanu, nav pamats arī apturēt tiesvedību lietā par uzturlīdzekļu bērna uzturēšanai. Mainoties apstākļiem neviena no pusēm nav ierobežota iesniegt tiesā jaunu prasījumu.

Tiesa atzina, ka prasības celšana tiesā par paternitātes atzīšanas apstrīdēšanu nav pietiekams apstāklis, lai noraidītu prasību par uzturlīdzekļu piedziņu.

Tiesa atzina, kamēr dzimšanas reģistrā izdarītais ieraksts par atbildētāju kā bērna tēvu ar tiesas spriedumu netiek anulēts, viņam jāpilda likumā noteiktie vecāku pienākumi.

CL 177.pantā noteikts, ka *līdz pilngadības sasniegšanai [219.p.] bērns ir vecāku aizgādībā.*

CL 178.pantā noteikts, *ja vecāki dzīvo šķirti, vecāku kopīga aizgādība turpinās. Bērna aprūpi un uzraudzību īsteno tas no vecākiem, pie kura bērns dzīvo.*

Tiesa atzina, ka lietā nepastāv strīds par to, ka bērna aprūpi un uzraudzību īsteno prasītāja.

CL 179.pantā noteikts, ka *vecāku pienākums ir samērā ar viņu spējām un mantas stāvokli uzturēt bērnu. Šis pienākums gulstas uz tēvu un māti līdz laikam, kad bērns pats var sevi apgādāt. Strīdus par uzturlīdzekļiem bērnam izšķir tiesa. Pienākums gādāt par bērna uzturēšanu*

neizbeidzas, ja bērns ir šķirts no ģimenes vai nedzīvo kopā ar vienu no vecākiem vai abiem vecākiem.

Panta piektajā daļā noteikts, ka *minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kuru bērnam nodrošināt ir pienākums katram no vecākiem neatkarīgi no viņa spējām uzturēt bērnu un mantas stāvokļa, nosaka Ministru kabinets, ņemot vērā valstī noteikto minimālo mēnešalgu un bērna vecumu.*

Ministru kabineta 2013.gada 15.janvāra noteikumos Nr.37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam", kuri izdoti saskaņā ar CL 179.panta piekto daļu, noteikts, ka katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus - katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai- 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas, no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai - 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2013.gada 27.augusta noteikumiem Nr.665, minimālā mēneša darba alga no 2014.gada 01.janvāra valstī ir noteikta 320 *euro*, līdz ar ko minimālais uzturlīdzekļu apmērs, kas jānodrošina katram no vecākiem bērnam līdz 7 gadu vecumam ir 80 *euro* mēnesī, bet no bērna 7 gadu vecuma 96 *euro* mēnesī.

Saskaņā ar Ministru kabineta 2014.gada 02.decembra noteikumiem Nr.734, minimālā mēneša darba alga no 2015.gada 01.janvāra valstī ir noteikta 360 *euro*, līdz ar ko minimālais uzturlīdzekļu apmērs no 2015.gada 01.janvāra, kas jānodrošina katram no vecākiem bērnam līdz 7 gadu vecumam ir 90 *euro* mēnesī katram bērnam, bet no bērnu 7 gadu vecuma 108 *euro* mēnesī katram bērnam.

Prasītāja norādījusi, ka atbildētājs labprātīgi uzturlīdzekļus nemaksā, lūgusi piedzīt uzturlīdzekļus bērna uzturam atbilstoši Ministru kabineta noteiktajam minimālajam apmēram.

Tiesa atzina, ka katra vecāka pienākums dot uzturlīdzekļus sava bērna uzturēšanai ir absolūts pienākums, kas noteikts ar likumu.

Bērnu tiesību aizsardzības likuma 10.panta pirmajā daļā noteikts, ka *bērnam ir tiesības uz tādiem dzīves apstākļiem un labvēlīgu sociālo vidi, kas nodrošina pilnvērtīgu fizisko un intelektuālo attīstību. Katram bērnam ir jāsaņem atbilstošs uzturs, apģērbs un pajumte*.

Atbildētājs nav iesniedzis pierādījumus, ka maksā uzturlīdzekļus bērna uzturēšanas izdevumu segšanai prasītājai, kura aprūpē bērnu, regulāri un vismaz Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā.

Ņemot vērā, ka atbildētāja kā bērna tēva pienākums, atbilstoši CL 179.pantam, neatkarīgi no viņa spējām un mantas stāvokļa vai jebkādiem citiem apstākļiem ir nodrošināt sava bērna uzturēšanai uzturlīdzekļus vismaz Ministru kabineta noteiktajā minimālajā apmērā, uzturlīdzekļi no atbildētāja piedzenami apmērā, kāds noteikts ar Ministru kabineta noteikumiem par minimālo uzturlīdzekļu apmēru, kā lūgusi prasītāja.

Tiesa atzina, ka uzturlīdzekļi piedzenami no prasības iesniegšanas dienas, jo ar prasības celšanas dienu prasītāja uzsāk īstenot savu aizskarto interešu aizsardzību tiesā. Minētais atbilst bērna interesēm un tiesu praksei (sk. Augstākās tiesas Senāta 2010.gada 27.janvāra spriedums lietā Nr.SKC-254). Tiesa ņem vērā, ka lietā nav sniegti pierādījumi par uzturlīdzekļu maksājumu veikšanu pēc prasības celšanas. Uzturlīdzekļi piedzenami līdz bērnu pilngadībai, t.i., kamēr bērns atrodas vecāku aizgādībā. Pēc pilngadības sasniegšanas persona pati realizē savas tiesības un pienākumus un vairs neatrodas vecāku aizgādībā, kas nozīmē, ka vecākam zūd tiesība saņemt uzturlīdzekļus bērnu uzturam no otra vecāka.

CPL 33.pantā noteikts, ka *tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva, ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.* CPL 39.panta pirmās daļas 5.punktā noteikts, ka *ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir ar prasības pieteikuma noraksta un tiesas pavēstu piegādāšanu un izsniegšanu saistītie izdevumi.*

Saskaņā ar CPL 43.panta pirmās daļas 3.punktu prasītāja ir atbrīvota no tiesas izdevumu samaksas prasībā par uzturlīdzekļu piedziņu.

CPL 42.panta pirmajā daļā noteikts, *ja prasītājs bijis atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas, tie piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos*.

Saskaņā ar CPL 35.panta pirmās daļas 3.punktu *prasības summa prasībās par uzturlīdzekļu piedziņu ir maksājumu kopsumma par vienu gadu*. Maksājumu kopsumma par vienu gadu ir 1051,58 *euro*. Tātad valsts nodeva saskaņā ar CPL 34.panta pirmās daļas pirmā punkta (a) apakšpunktu ir 157,74 *euro*.

Tiesa atzina, ka no atbildētāja /pers. E/ par labu valstij piedzenami tiesas izdevumi - valsts nodeva par prasību par uzturlīdzekļu piedziņu 157,74 *euro* un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par prasības pieteikuma noraksta nosūtīšanu atbildētājam un paziņojumu nosūtīšanu pusēm 6,12 *euro*.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 33., 34., 35., 39., 42., 43., 74., 93., 189., 193., 204.^{1}, 250.^{25}.pantiem tiesa

n o s p r i e d a :

Prasību apmierināt pilnīgi.

Piedzīt no **/pers. E/**, personas kods /personas kods/, par labu **/pers. D/**, personas kods /personas kods/, uzturlīdzekļus sākot no 2014.gada 06.oktobra dēla **/pers. F/**, dzimis /datums/, personas kods /personas kods/, uzturam **80 *euro*** (astoņdesmit euro) mēnesī līdz 2014.gada 31.decembrim, bet sākot no 2015.gada 01.janvāra **90 *euro*** (deviņdesmit euro) mēnesī, bet ne mazāk kā 25% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī līdz 2021.gada 10.martam, bet sākot no 2021.gada 11.marta **108 *euro*** (viens simts astoņi euro) mēnesī, bet ne mazāk kā 30% apmērā no Ministru kabineta noteiktās minimālās mēneša darba algas mēnesī, līdz bērna pilngadībai.

Piedzīt no **/pers. E/**, personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus - valsts nodevu **157,74 *euro*** (viens simts piecdesmit septiņi euro un 74 centi), nosakot atbildētājam termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Piedzīt no **/pers. E/**, personas kods /personas kods/, par labu valstij tiesas izdevumus - ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus **6,12 *euro*** (seši euro un 12 centi), nosakot atbildētājam termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Valsts nodeva iemaksājama: saņēmējs: Valsts kase; NMR 90000050138; Konta Nr. LV55TREL1060190911200; BIC kods TRELLV22; Valsts nodeva. Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi iemaksājami: saņēmējs: Tiesu administrācija Mūkusalas iela 41b, Rīga; NMR 90001672316; ar PVN apliekamās personas Nr. LV90001672316; saņēmēja iestāde: Valsts kase BIC kods TRELLV 22; Konta Nr. LV51TREL2190458019000; maksājuma mērķis-21499 atbildētāja vārds, uzvārds, juridiskas personas nosaukums). Maksājumus apliecinoši dokumenti sprieduma labprātīgas izpildes termiņā iesniedzami Bauskas rajona tiesas kancelejā, pretējā gadījumā tiesa nodos spriedumu par tiesas izdevumu piedziņu piespiedu izpildei zvērinātam tiesu izpildītājam.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas datuma - 2015.gada 09.februāra, apelācijas sūdzību iesniedzot Bauskas rajona tiesā.

Tiesnese I.Andžāne